

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ғалымдар TikTok-тың жасөспірімдердің психикасы мен есте сақтау қабілетіне зиянын айтты

ЖАРИЯЛАНДЫ
05.12.2023СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/147682/>

Оңтүстік-Батыс университетінің қытай ғалымдары TikTok әлеуметтік желісіне деген құштарлық жасөспірімдердің есте сақтау қабілетінің нашарлауына, депрессияға, мазасыздыққа және стресске толы екенін ескертеді. Бұл туралы International Journal of Environmental Research and Public Health журналындағы мақалада жарияланды.

Жұмыс жады ойлау әрекеттері, пайымдау үшін қолданылады — мысалы, логикалық есепті шешу немесе күрделі ақпаратты білу, шешім қабылдау мен мінез-құлыққа басшылық жасау қызметін атқарады.

Зерттеушілер TikTok әлеуметтік желісіндегі бейнелерді үнемі көретін 3036 оқушыдан сұхбат алды. Еріктілер смартфонға тәуелділікті өлшейтін өзгертілген сауалнаманы толтырды, онда «смартфон» сөзі «TikTok» сөзімен ауыстырылды. Сауалнама әлеуметтік желінің күнделікті өмірге әсері және бас тарту синдромы сияқты факторларды қарастырды. Сондай-ақ, қатысушылар депрессия, мазасыздық және стресс деңгейіне тест тапсырды.

Содан кейін ғалымдар жасөспірімдердің жұмыс жадын сандар тізбегін есте сақтау және оларды бірдей немесе кері ретпен қайталау қабілетін тексеру арқылы өлшеді.

TikTok-қа тәуелділігі ең айқын болған қатысушылар депрессия, мазасыздық және стресс шкалалары бойынша көбірек ұпай жинады, ал қалғандары жұмыс жадын тексеруден нашар өтті.

Жасөспірімдер арасында стресс деңгейі жұмыс жадына әсер етпейтіні айтылды. Қыздарда TikTok-қа тәуелділік айқынырақ болып, бірақ сонымен бірге ұлдар депрессиядан, мазасыздықтан және стресстен жиі зардап шегіп, жұмыс жады сынақтарын нашар орындағаны белгілі болды.

Соңғы жылдары тикток миллиондаған қолданушылар арасында танымал болды, бірақ оның жарқын билері мен шығармашылық мазмұнының артында ықтимал жағымсыз әсерлер жатыр. Бұл мақалада біз оның психикалық денсаулық пен мәдени аспектілерге

әсеріне назар аудара отырып, Тиктоктың қараңғы жақтарын қарастырамыз.

1. Тәуелділік және уақытты жоғалту:

Тиктоктағы мазмұнның басым көпшілігі бірден назар аударуға арналған, бұл тәуелділіктің көзі болуы әбден мүмкін. Пайдаланушылар қысқа роликтерді айналдыруға бірнеше сағат жұмсайды, бұл қандайда бір білімді пайдалануға болатын құнды уақытты жоғалтады.

2. Психикалық денсаулыққа әсері:

Кейбір зерттеулер Тиктокты белсенді қолдануды мазасыздық пен депрессия деңгейінің жоғарылауымен байланыстырды. Мінсіз мінсіз сәттердің шексіз ағыны жалған стандарттарды тудыруы мүмкін және пайдаланушыларда жетіспеушілік сезімін тудыруы мүмкін дейді.

3. Теріс тенденциялардың таралуы:

ТикТок денсаулық пен қауіпсіздікке қауіп төндіретін шақырулар сияқты әртүрлі жағымсыз тенденциялардың таралуына жауап береді. Бұл жастар арасындағы нормалар мен стандарттарды қабылдауға әсер етуі мүмкін.

4. Мәдени аспектілер мен стереотиптер:

ТикТок белгілі бір мәдени стереотиптер мен тенденцияларды қалыптастыра алады, көбінесе әртүрлілік пен инклюзияға зиян келтіретін үстірт сәйкестікті сақтайды.

ТикТок қуаныш пен шығармашылық әкелсе де, оның ықтимал жағымсыз әсерлерін білу қажет. Бұл мақала әлеуметтік медианы саналы түрде қолдануға және Тиктоктың біздің қоғамға әсерін реттеуге шақырады. Әлеуметтік желіге тәуелділік мазасыздық пен депрессияға бейімділіктің жоғарылауы арқылы жұмыс жадына жанама әсер ететін сияқты, деп қорытындылады зерттеушілер. Бұл ТикТок-тың басқа әлеуметтік желілерден айырмашылығы жоқ, оларға шамадан тыс қызығушылық психикалық проблемалардың қаупін арттырады. Тиктоктың басқа санаттағы адамдарға және басқа елдердің тұрғындарына қалай әсер ететінін анықтау алдағы жұмыстарда болады.

Сұлтанбекұлы Байғали

Тұран университеті

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.